

REDACTIONEEL

Jos Wolles

In de vorige aflevering van het V.M.T. stelde Willy Courteaux dat het noodzakelijk is "om het socialisme als idee en als maatschappijstructuur te herdenken, nieuwe antwoorden te geven op nieuwe problemen, oude dogma's aan kritisch onderzoek te onderwerpen.....Voorwaar, er is werk op de plank voor democratisch links. Met deze aflevering- en dit geldt voor het geheel van de jaargang 1992- gaan wij op deze uitdaging in.

Het hoeft dan ook geen verwondering te wekken, wanneer wij starten met een herbronning naar een van de wortels van het radicale socialisme en ons wenden tot de anarchistische of libertair-socialistische denkstroming. Een niet-dogmatisch marxisme moet de confrontatie aandurven met een denken dat zich "van in de beginne" aandiende als een alternatief voor het marxisme. Een aanzet tot deze toetsing vinden wij in een eerste artikel van Roger Jacobs, rond zijn ervaringen en overdenkingen van het experiment wereldscholen in Vlaanderen.

Vervolgens stelt hij ons het moderne anarchisme voor van de Amerikaanse politieke theoreticus en ecologische activist Murray Bookchin. (Murray Bookchin zelf laten we later aan het woord met een beschouwing omtrent verleden en toekomst van links).

Aansluitend schenkt Willy Deckers aandacht aan de inhoud van het begrip 'basisdemocratie' als een politiek-maatschappelijk project.

Anderzijds meent Gerard De Rooye, dat na het falen van het socialistisch experiment in het Oosten, overhaaste conclusies getrokken worden om de traditie van het marxisme-leninisme en volledig af te schrijven. Hij ervoer om vanuit het theoretisch raamwerk van de systeemtheorie (Wallerstein, Braudel), de fundamentele vragen die Lenin stelde opnieuw op zijn actuele waarde te toetsen.

Rudolf Boehm legt ons drie keuze-mogelijkheden voor:

- het opgeven van het communisme als doelstelling (sociaal-democratie),
- het uitstellen van het communisme tot de produktiekrachten een voldoende hoog niveau hebben bereikt, en ondertussen de gevolgen van het kapitalisme verzachten,
- het communisme opvatten niet als een stadium maar als een richtlijn die elke

sociaal-economische ontwikkeling laat afhangen van de vraag of ze ons naderbij kan brengen tot het waarmaken van de leuze "ieder volgens zijn vermogens, aan ieder volgens zijn behoeften".

De bespreking van Willy Courteaux van Jan Debrouwere's boek 'Waarom valt Icarus 7 kadert binnen de thematiek van dit V.M.T.-nummer. De auteur was immers gedurende jaren een bevoorrechte getuige binnen de internationale communistische beweging. Zijn kritische terugblik op het verleden is ook een bijdrage voor de toekomst van links.

Een recensie zoals deze van Wim Van Rooy valt tenslotte buiten het kader van de aangesneden thematiek. Hoewel, de Islam en de positie van de vrouw een actuele en universele waarde hebben. Ook voor marxisten.